

Názov učiva: Platón

...427 - 347 p. n. l., pochádzal z aristokratického prostredia, bol žiakom Sokrata, založil v Aténach Akadémiu, ktorá trvala (rôzne) až do 14. storočia. Mal aj mocenské ambície (neúspešné), chcel v nich realizovať svoju politickú teóriu. Diela: Štát, Zákony, atď.

1. Kľúčové pojmy:

∅ podobnosť: o jaskyni, o úsečke

∅ idea

∅ objektívny idealizmus

∅ duša

∅ anamnéza

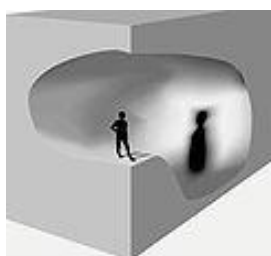
∅ platonická láska

∅ aristokracia

∅ dualizmus

2. Základné tvrdenia:

- ∅ Ako Sokratov žiak „dotiahol“ jeho tendencie (pravda vraj nie je relatívna) do konca - ponúka spôsob (úsečka), ktorý nám má vytúženú istotu garantovať (idey)...
- ∅ Jednotlivci aj spoločnosť sa dajú vysvetliť cez podobnosť o jaskyni: ...mimočodom, Sokrates s ľuďmi v jaskyni nesúctí, a netvrdí, že by mali mať právo na pravdu, alebo hoc len na hľadanie pravdy. Pravda je len a len výsadou vládnuccich filozofov, ktorí sú na to od prírody predurčení. Ostatní obyvatelia štátu majú jasne pridelené funkcie. Moc teda prislúcha len vyvoleným, z ktorých špeciálna výchova urobí tých pravých filozofov.

1. rozum-múdrost'-vládcovia-zlato
2. vznetlivosť'-odvaha-strážcovia-striebro
3. žiadostivosť'-sebaovládanie-živitelia-med'
4. statočnosť'-harmónia-celok

...spoločné deti, spoločné vlastníctvo, atď.

...aristokracia, timokracia, oligarchia, demokracia, tyrania.

...pravda-dialektika, istota-matematika, pravdepodobnosť'-fyzika, mienka-tradícia, vnem-zážitok.

...duša je preto prostredníkom, lebo je st'ahovavá.

3. Problémy – riešenia:

Ø Aristotelovská kritika (umiernený platonizmus)...

Ø Nietzscheovská kritika (antiplatonizmus)...

Ø Platónova antidemokratickosť...

4. Otázky – odpovede:

Ø **Čo** treba robiť, aby som sa mal-a dobre a bol-a dobrá?

Ø Za akých okolností mám pravdu?

Ø Mali by v štáte vládnuť vzdelanci alebo skôr ľuďmi volení zástupcovia?

Ø „Princípmi všetkého sú atómy a prázdny priestor, všetko ostatné je fikcia... Kvality vecí sú vecou dohody, v skutočnosti existujú len atómy a prázdny priestor.“ Ako by (asi) Platón mohol vyhodnotiť takúto myšlienku (Demokritovu)?

Ø Čítaj krátky text (Zdivočelá žena - pýtaj si ho od vyučujúceho) a poukáž na odlišnosti aj podobnosti v porovnaní s podobenstvom o jaskyni (Platón).

5. Organizačné pokyny a poznámky: